

Beleidskader subsidies maatschappelijk initiatieven Ommen

Aanleiding

Bij de begrotingsvergadering van 12 november 2020 is raadsbreed een motie over burgerinitiatieven aangenomen. Kern van de motie is de vraag waarom er zo weinig gebruik gemaakt wordt van het "1%-budget" in de begroting voor initiatieven uit de Ommer samenleving en hoe dit versterkt zou kunnen worden. Door het college is aangegeven dat zij in januari a.s. met een voorstel komt om hier een betere invulling aan te geven.

Achtergrond

In het bestuursakkoord is opgenomen dat er voor het programma Interactief Ommen middelen beschikbaar worden gesteld voor uitbreiding van initiatieven uit de samenleving oplopend tot van de begroting (470.000 euro structureel). Het bestuursakkoord beoogt het: "creëren van ruimte voor maatschappelijk initiatief". In het rapport Berenschot wordt aangegeven dat het van belang is om hiervoor criteria te hebben.

Dit beleidskader wil daartoe de basis geven.

Context: betrokken burgers vanuit drie perspectieven.

Betrokkenheid van inwoners vinden wij in Ommen van groot belang. Zowel in besluitvorming voor draagvlak van de besluiten als in de uitvoering. Passend in deze tijd is dat er ruimte wordt gegeven aan initiatieven. Betrokkenheid van burgers kan vanuit drie perspectieven worden gezien.

Vormen van inwonerbetrokkenheid

Burgerinitiatief

Het burgerinitiatief is in Ommen geregeld in een verordening. Het begrip als volgt gedefinieerd: een voorstel aan de raad om te beraadslagen en te besluiten over een door initiatiefgerechtigde geformuleerd initiatief. In de praktijk komt dit neer op een voorstel aan de raad om beleid te maken of vast te stellen. Voor de toepassing van een burgerinitiatief zijn spelregels vastgesteld. Hoewel er sinds 2016 een verordening burgerinitiatieven in onze gemeente bestaat is tot recent geen gebruik gemaakt van dit instrument. Onlangs is het eerste burgerinitiatief ingediend door een groep inwoners Uit Beersveld. Het wordt de komende tijd in behandeling genomen.

De essentie van een burgerinitiatief is dat inwoners een onderwerp kunnen laten agenderen in de Gemeenteraad. Vervolgens is het aan de Raad om een beleidskeuze te maken. Je zou het inspreken door inwoners op onderwerpen die regulier in de Raad aan de orde komen kunnen zien als een vorm van reactief opereren. Bij een burgerinitiatief is een groep inwoners juist proactief: zij proberen een onderwerp zelf op de agenda te zetten en het gemeentelijk beleid aan te passen.

Maatschappelijk initiatief

Het maatschappelijk initiatief is vooral gericht op: het doen. Daarbij ondersteunt de gemeente initiatieven waardoor inwoners actief een bijdrage leveren aan het versterken van onze samenleving of de sociale cohesie. Het ondersteunen van maatschappelijk initiatief kent veel verschijningsvormen en kan bestaan uit bijvoorbeeld financiële ondersteuning maar ook ondersteuning in de vorm van beschikbaar stellen van ruimte en of ambtelijk capaciteit. De meest gangbare vorm in Ommen is het ondersteunen van initiatieven met een financiële bijdrage [subsidie. Een andere vorm die inmiddels ook al bestaat is het 'right to challenge'. Hierbij gaat het erom dat een groep bewoners gemeentelijke taken kan overnemen in de veronderstelling dat het beter of goedkoper kan. Zo hebben inwoners van Ommen een stichting opgericht met het oog op het overnemen van de gemeente van de exploitatie van het openluchtbad Olde Vechte. Bij een 'Right of Challenge' ontstaat bij instemming feitelijk een andere relatie. In plaats van verhouding overheid-inwoner is dat veel meer een relatie van opdrachtgever-opdrachtnemer. Dit past helemaal in onze organisatiefilosofie Ommen 4.0. Ook hier is een aandachtspunt namelijk of het een initiatief is dat valt onder onze wettelijke taakuitvoering (dan wel bestaand beleid) of nieuw beleid is.

Beleidskader maatschappelijk initiatieven, de zeef van zeven

Om richting te geven aan de beoordeling van maatschappelijke initiatieven door het college is een door de gemeenteraad vastgesteld beleidskader van belang. Het beleidskader omvat de volgende zeven ijkpunten:

1. Het initiatief is gericht op leefbaarheid, versterken van maatschappelijke cohesie of sociale inclusie.
2. Het initiatief kan zijn een verzoek om een activiteit van de gemeente over te nemen, het zogenaamde 'right to challenge'.
3. Initiatieven die in strijd zijn met bestaande regels zijn uitgesloten. Initiatieven die in strijd zijn met bestaand gemeentelijk beleid kunnen eventueel als pilot wel in aanmerking komen.
4. Er is draagvlak gewenst, passend bij het doel.
5. Er is geen eigen financiële bijdrage vereist. Wel wordt uitgegaan van eigen inzet, ook om elders fondsen te verwerven (sponsoring, crowdfunding). Commerciële activiteiten zijn uitgesloten.
6. Maatschappelijke initiatieven dienen zich te bewijzen. Ondersteuning is dan ook incidenteel voor hooguit drie jaren. Na evaluatie kan structurele ondersteuning volgen, maar dan als begrotingsvoorstel aan de gemeenteraad.
7. Omdat het gaat om incidentele uitgaven zijn de regels voor aanvraag en verantwoording beperkt.

Uitwerking

In de gemeente Ommen is al veel maatschappelijk initiatief. Veel hiervan wordt zonder overheidssteun uitgevoerd. Ook is er veel maatschappelijk initiatief waarvoor in de begroting structureel een bijdrage is opgenomen. Dit soort initiatief zien we op alle maatschappelijke aandachtsgebieden zoals welzijn, sport en cultuur. Daarnaast zijn er op breed terrein activiteiten in de gemeente die worden georganiseerd via een Plaatselijk Belang of een speeltuinvereniging.

In de gemeenteraad van 2 juli 2020 gaf de raad aan te willen streven naar structurele wijkbudgetten. Voor de hand liggend is om aan te sluiten bij de bestaande organisaties, dus de Plaatselijke Belangen en speeltuinverenigingen. In de deze perspectiefnota is het voorstel om de begrotingspost maatschappelijke initiatieven op te splitsen in een structureel deel dat wordt bestemd voor plaatselijke belangen, speeltuinverenigingen en reeds bestaand initiatieven. In het geval een initiatief zich leent voor structurele ondersteuning wordt afgewogen of elders in de begroting kan worden bespaard.

Daarnaast wordt voor € 235.000 budget mogelijk gemaakt voor nieuwe initiatieven die incidenteel (maximaal drie jaar) worden ondersteund. Het totale bedrag hiervoor wordt jaarlijks aangevuld vanuit de algemene reserve.

Communicatie

In de raadsvergadering van 12 november 2020 werd gesproken over de al dan niet bekendheid van de mogelijkheid om maatschappelijk initiatief door de gemeente ondersteund te krijgen. De aanleiding hiervoor was het feit dat het beschikbare budget (oplopend tot € 470.000) niet volledig lijkt te worden benut. Als hierboven aangegeven kan een reden hiervoor zijn dat er al de nodige (ook structurele) maatschappelijke initiatieven zijn die door de gemeente ook financieel worden ondersteund.

Dat neemt niet weg dat tijdens de besprekingen over de transformatieagenda de aandacht is gevraagd voor de mogelijkheid van ondersteuning van maatschappelijke initiatieven door jongeren. Het college neemt zich dan ook voor om:

- Met de Plaatselijke Belangen en speeltuinverenigingen te spreken over de verdere invulling van het budget;
- Na verdere uitwerking maatschappelijk initiatief in gesprek te brengen met de adviesorganen zoals Participatieraad, Cultureel Platform Ommen en de Regiegroep Samen Fitter Verder;
- Na verdere uitwerking een intensieve informatiecampagne te starten op Ommer Nieuws en de sociale media;

- Met WIJZ een plan van aanpak te ontwikkelen voor gerichte aandacht onder jongeren.

Nog voor de zomer 2021 zullen we de gemeenteraad informeren over de stand van zaken.